

(0-1) YAŞ ARASI ÇOCUKLARIN ANNE GÖZÜNDEN BESLENME UYGULAMALARININ İNCELENMESİ

© Alper ÖZKILIÇ¹¹ Biruni Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatri Anabilim Dalı Dr. Öğr. Üyesi Alper ÖZKILIÇ, İstanbul, Türkiye

Öz

Beslenme Uygulamaları Vakaları İncelenmiştir.**Amaç:** 0-1 yaş arası bebeğe sahip olan Annelerin, bebek beslenmesi konusunda bilgi ve Farkındalık düzeylerinin araştırılması amaçlanmıştır.**Yöntem:** Basit Doğrusal Regrasyon, Formülasyon: $t(x,y,z) / n * 100 : s\%$ $(X(n):\text{Katılıyorum,kişisayısı})/n(\text{top.Kişisayısı}) * 100(\text{Yüzdeseloranlama}): s\%(\text{Sonuç}):t,s,f(\%)$ $(Y(n):\text{Katılmıyorum,kişisayısı})/n(\text{top.Kişisayısı}) * 100(\text{Yüzdeseloranlama}):s\%(\text{Sonuç}) t,s,f(\%)$ $(Z(n):\text{Kararsızım,kişisayısı})/n(\text{top.Kişisayısı}) * 100(\text{Yüzdeseloranlama}):s\%(\text{Sonuç}) t,s,f(\%)$ X(n):kişi katılıyorum, Y(n):kişi katılmıyorum Z(n):kişi Kararsızım, N:Kişi Sayısı, T:Toplam, S:Sonuç, %:Yüzde, F:Ortalama**Bulgular:** Kısmen Bulunan veriler, Annelerin bebekleri beslerken kesinlikle eksik öğünle besledikleri görülmüştür. Araştırmada bir bebeği günden 3-4 öğünle besledikleri(%74.4). Hâlbuki sağlıklı bir bebek normal şartlarda 6-7-8 öğün beslenebilmektedir. Anneler, Çocukları ek gıdaya geçtiklerinde, meyve ve sebze püresi olarak haftada 2-3 kere bu ek gıdalardan verdikleri ve yeterli olduğunu düşünmektedirler. 169 anne haftada 2-3 yediriyorum(%67,6). Oysaki sağlıklı bir bebeğin her gün alması gereken sebze veya meyve ek gıda onun anne sütü haricinde vücudun ihtiyaç duyacağı ek besinlerin verilmesi gerektiği unutulmamalıdır.**Sonuç:** Bu araştırmada Yeni doğum yapmış yâda (1) yaş altı bebeği olan (250) Anneye Çoktan seçmeli kapalı uçlu 10 soru sorulmuştur. Amaç, annelerin bebeklerini beslerken nasıl besledikleri ve beslenmenin farkındalık düzeylerinin neler olduğu, bilgi seviyeleri çoktan seçmeli sorular ile analiz edilerek çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Elde edilen veriler araştırmaya olduğu gibi aktarılmıştır. Ayrıntılı sonuç araştırmanın sonuç kısmına eklenmiştir.**Anahtar Kelimeler:** Hijyen, Bebek Beslenmesi, Yeni Anne, Farkındalık, Bilgi

Abstract

Cases of Nutritional Practices Have Been Studied.**Objective:** It is aimed to investigate the knowledge and awareness levels of mothers who have a baby between the ages of 0-1 about infant nutrition. The aim of this study is to investigate the knowledge and awareness levels of mothers who have a baby between the ages of 0-1 Dec.**Method:** Simple Linear Regression, Formulation: $t(x,y,z) / n * 100 : s\%$ (X(n):I agree,number of people)/n(top.Number of people)*100(Percentile): s%(Result): t,s,f(%) (Y(n): I disagree,number of people)/n(top.Number of people)*100(Percentile):s%(Result) t,s,f(%) (Z(n): I am undecided, number of people)/n(top.Number of People)*100(Percentile):s%(Result) t,s,f(%) X(n):person agree, Y(n):person disagree Z(n):person Undecided, N:Number of People, T:Total,S:Result, %:Percentage, F:Average**Results:** Partially Found data, It was observed that mothers definitely fed missing meals when feeding babies. In the study, they fed a baby with 3-4 meals a day(74.4%). However, a healthy baby can be fed 6-7-8 meals under normal conditions. October Mothers, when their children switch to October food, fruit and vegetable puree 2-3 times a week as these additional foods that they give and think that is enough. 169 mothers I feed 2-3 a week(67.6%). However October food of vegetables or fruits that a healthy baby should receive every day, it should be remembered that, in addition to his breast milk, October nutrients that the body will need should be given.**Conclusion:** In this study, 10 closed-ended multiple choice questions were asked to (250) mothers who had just given birth or had a baby under the age of (1). The aim was to analyze how mothers feed their babies while feeding and what their awareness levels of nutrition are, their knowledge levels with multiple choice questions, and various findings were reached. The data obtained were transferred to the research as is. The detailed result has been added to the final part of the research.**Keywords:** Hygiene, Infant Nutrition, New Mother, Awareness, Information

GİRİŞ

Yeni doğan bebekler, doğası gereği onları yaşatan ve besleyen anne yaşam koridorundan doğumla birlikte ayrılır. Artık bebek beslenirken bireysel beslenme sistemine geçmek zorundadır.

Yeni doğan bebeklerin beslenmesi ilk altı ay minimum anne sütüyle ve devamında ek gıdayla beslenerek gelişir, büyür. Bu beslene işlemi gerçekleşirken en önemli faktör annedir. Anne, bebeği beslerken ne kadar bilinçli, bilgili, hazır bulunuşları tam mıdır gibi faktörler bebeğin sağlığını ve gelişimini birincil derece etkilemektedir.

AMAÇ

0-1 yaş arası bebeğe sahip olan Annelerin, bebek beslenmesi konusunda bilgi ve Farkındalık düzeylerinin araştırılması amaçlanmıştır

YÖNTEM

İstanbul Avrupa Yakasında ikamet etmekte olan ve 0-1 yaş arası çocuğa sahip 250 Anneye çoktan seçmeli 10 tane, 3 lü likert tipi soru ile açık uçlu sorular sorulmuş olup. Matematiksel oranlanma-Basit Doğrusal Regresyon Analizi kullanılarak çeşitli bilimsel verilere erişilmiştir. Araştırmada bulunan sonuçlar Pasta ve Çubuk Grafik Kullanılarak görselleştirilmiştir. Bulunan bilimsel bulguların sonuçları üzerinden yorum ve analiz yapılmıştır. Annelerin beslenme konusunda bilgi ve Farkındalık düzeyleri ölçülmüştür.

Elde edilen veriler araştırmaya olduğu gibi aktarılmıştır. Basit Doğrusal Regresyon, Formülasyon: $t(x,y,z)/n * 100$: s%?

$(X(n):\text{Katılıyorum,kişisayısı})/n(\text{top.Kişisayısı}) * 100$ (Yüz deseloranlama):s%(Sonuç):t,s,f(%)

$(Y(n):\text{Katılmıyorum,kişisayısı})/n(\text{top.Kişisayısı}) * 100$ (Yüz deseloranlama):s%(Sonuç)t,s,f(%)

$(Z(n):\text{Kararsızım,kişisayısı})/n(\text{top.Kişisayısı}) * 100$ (Yüz deseloranlama):s%(Sonuç)t,s,f(%) X(n):kişi katılıyorum, Y(n):kişi katılmıyorum Z(n):kişi Kararsızım, N:Kişi Sayısı, T:Toplam, S:Sonuç, %:Yüzde, F:Ortalama

BULGULAR

Bu çalışma kapsamında bulunan çeşitli bulgular,

- Annelerin bebekleri beslerken kesinlikle eksik öğünle besledikleri görülmüştür. Araştırmada bir bebeği günden 3-4 öğünle besledikleri(%74.4). Hâlbuki sağlıklı bir bebek normal şartlarda 6-7-8 öğün beslenebilmektedir.

- Anneler, Çocukları ek gıdaya geçtiklerinde, meyve ve sebze püresi olarak haftada 2-3 kere bu ek gıdalardan verdikleri ve yeterli olduğunu düşünmekteledir. 169 anne haftada 2-3 yediriyorum(%67,6). Oysaki sağlıklı bir bebeğin her gün alması gereken sebze veya meyve ek gıda onun anne sütü haricinde vücudun ihtiyaç duyacağı ek besinlerin verilmesi gerektiği unutulmamalıdır. Her gün ek gıda alınması doğru olmalıdır.

- Yeni anne olmuş bireylerin bebeğin beslenme durumunu danışacağı bir beslenme uzmanına gitmedikleri görülmüştür. 224 Anne katılmıyorum gitmedim demiştir. (%89,6) Annelerin bilgi açısından kendilerine güvendikleri ve herhangi bir beslenme uzmanına danışmadıkları görülmektedir.

- Yeni anneler, anne sütün en az ilk 6 ay verilmesini ve bunun bebek sağlığı açısından çok fazla önemli olduğunun farkındadırlar. İki Yüz Elli Anneden 205 kişi katılıyorum cevabı vermiştir. (%82)

- Yeni annelerin çocuklarına şekerli ürünleri fazlaca verdikleri görülmektedir. İki Yüz Elli Anneden 172 kişi katılıyorum(%68,8)Bu durumun annelerin bilgi eksikliğinden yada yaşayış tarzının da etkisinin olabileceği, Ek besinlerde şekerli ürünleri çokça tercih ettikleri de düşünülebilir.

- Yeni annelerin bebekleri güçlü olsun diye dışarıdan vitamin ve mineral takviyesi yaptıkları görülmektedir. Yapılan bu hata çocukların ileride çeşitli hastalıklara zemin hazırlayacağı düşünülebilir. 135Anne katılıyorum(%54) bu vitaminler doktora danışılmadan yeni anneler tarafından çocuklarına verilmiştir.

- Yeni annelerin büyük oranda bazı gıdalara karşı akıllıca davrandıkları ve işlenmiş ek besinleri, et, salam gibi çocuklarına yedirmediikleri görülmüştür. 227 Anne katılmıyorum(%90.8) vermedim cevabı vermiştir.

• Yeni anneler bebeklerin beslenme tarzının şekerli, tatlı, yağlı, karbonhidratlı yemekleri fazlaca tüketmesiyle bebeklerin yağ dengesinin bozuldukları sorulduğunda 120 anne %48 katılmadığını bilgisinin olmadığını, 112 Anne ise bu durumda kararsız olduğunu belirterek. Annelerin obezite hakkında çok bilgilerinin olmadığı yâda yetersiz bilgiye, eksik bilgiye sahip oldukları görülmüştür.

• Yeni anneler besin hijyeni hakkında orta derece 140 anne %56, ve çok fazla hijyene önem veririm diyen anneler ise 67 %26.8 cevabı vermiştir. Çoğunluk annenin hijyene dikkat ettikleri görülmektedir.

• Tarihi geçmiş, bozulmuş gıdaları kesinlikle anneler bebeklerine kullandırmamaktadır. 247 Anne katılıyorum(%98,8),Tuhaf olan ise nedeni tam olarak bilinmese de tarihi geçmiş ürünlerin 3 anne tarafından gıda olarak kullanılabileceği ortaya çıkmıştır. 3 Anne ise kararsızım(%1,2).

Tablo 1. Sayısal Veriler /Analiz-Sonuç Cetveli			
Bulunan En yüksek Oranlı Veriler.	Cinsiyet (n) Cevap	%2022	Sonuç
Bebeklerin günde 3-4 Öğün Beslenmeleri yönünde görüş bildirmişlerdir.	186. Anne. Katılıyorum	%74.4	Yanlış Uygulama
Bebeklerin Haftada 2-3 defa Ek gıda almaları yönünde görüş bildirmişlerdir.	169. Anne Katılıyorum	%67.6	Yanlış Uygulama
Bebeğiniz için, Beslenme Uzmanından Yardım alındımı	224. Anne Olumsuz cevap	%89.6	Annelerin Beslenme uzmanından yardım almaları önemlidir.
Anne sütün en az ilk 6 ay verilmesinin önemi	205. Anne Katılıyorum	%82	Doğru Uygulama
Yeni annelerin çocuklarına şekerli ürünleri fazlaca verdikleri	172. Anne. Katılıyorum	%68.8	Yanlış Uygulama
Yeni annelerin bebeklerine, kendi kafalarına göre dışarıdan vitamin ve mineral takviyesi yaptıkları görülmektedir	135. Anne. Katılıyorum	%54	Yanlış Uygulama
Yeni annelerin, işlenmiş ek besinleri et, salam gibi çocuklarına yedirmedikleri	227. Anne. Katılıyorum	%90.8	Doğru Uygulama
Yeni anneler bebeklerin beslenme tarzının şekerli, tatlı, yağlı, karbonhidratlı yemekleri fazlaca tüketmesiyle bebeklerin yağ dengesinin bozuldukları	120. Anne Katılmıyorum Olumsuz Cevap vermiş. 112. Anne Kararsız cevap	%48. olumsuz cevap %44.8. Kararsız	Yanlış Uygulama.
Yeni annelerin besin hijyeni hakkında	140 anne Orta derece 67. Anne Çok Fazla Hijyen	%56 Orta Hijyen %26.8. Çok Hijyen	Doğru Uygulama
Tarihi geçmiş, bozulmuş gıdaları kesinlikle anneler bebeklerine kullandırmamaktadır.	247. Anne Katılıyorum	%98.8	Doğru Uygulama
Yeni Doğum Yapmış Anne	T:250. Anne	%Yüzde	D:4, Y:6

SONUÇ

İki yüz Elli Anneye; Yeni doğmuş bebeğinizi Günde kaç öğün beslemekteydiniz diye sorulduğunda, Yapılan anket çalışmasında; İki Yüzeli Anneden 186 kişi 3-4 öğün (%74,4), 23 Anne ise 4-5 öğün (%9,2) 41 Anne ise 6-7 öğün (%16,4) beslerim cevabı vermiştir.

İki yüz Elli Anneye; Çocuğunuz ek gıdaya geçtiğinde hangi sıklıkla meyve yâda meyve püresi yedirdiniz diye sorulmuş. Yapılan anket çalışmasında, İki Yüz elli anneden haftada 1 meyve ve sebze püresi yediriyo diyen 36 kişi (%14,4), 169 anne haftada 2-3 yediriyo(%67,6) haftanın her günü meyve ve sebze püresi yediriyo diyen anne sayısı 45 ile(%18) cevabı vermiştir.

İki yüz Elli Anneye; Çocuğunuz için hangi sıklıkla beslenmeli, neleri yedirmeliyim gibi soruları danışacağınız bir Beslenme Uzmanından yardım aldınız bilinmektedir diye sorulmuştur. Yapılan anket çalışmasında; İki Yüz elli Anneden 17 kişi katılıyorum(%6,8), 224 Anne katılmıyorum (%89,6) 9 Anne ise kararsızım (%3,6) cevabı vermiştir.

İki yüz Elli Anneye; Anne sütü Çocuk için ilk 6 ay çok önemlidir. Çocuğın bağırsıklık sistemi ve Sağlığı bu süte bağlıdır. Bir Anne olarak Bebeğinize Anne sütü verdiğiniz düşünölmektedir diye sorulmuştur. Yapılan anket çalışmasında; İki Yüz Elli Anneden 205 kişi katılıyorum (%82), 45 Anne katılmıyorum (%18) 0 Anne ise kararsızım(%0) sonucuna ulaşılmıştır.

İki yüz Elli Anneye; Çocuğunuza, sürekli şekerleme ve tatlı ürünlerini ilk Bir yıl içinde fazlaca verdiğiniz düşünölmektedir diye sorulmuş. Yapılan anket çalışmasında; İki Yüz Elli Anneden 172 kişi katılıyorum(%68,8), 67 Anne katılmıyorum (%26,8) 11 Anne ise kararsızım(%4,4) sonucu çıkmıştır.

İki yüz Elli Anneye; Çocuğunuz için dışardan, Doktora danışmadan vitamin ve mineral alarak çocuğunuza verdiğiniz söylenebilir diye sorulmuştur. Yapılan anket çalışmasında; İki Yüz Elli Anneden

135Anne katılıyorum(%54), 98 Anne katılmıyorum (%39,2), 17 Anne ise kararsızım(%6,8) sonucuna ulaşılmıştır. İki yüz Elli Anneye; Çocuğunuz beslerken Ek gıda, işlenmiş, et ve et ürünlerini çok fazla verdiğiniz düşünölebilir diye sorulmuştur. Yapılan anket çalışmasında; İki Yüz Elli Anneden 23 kişi katılıyorum(%9,2), 227 Anne katılmıyorum (%90,8), 0 Anne ise kararsızım(%0) sonucu çıkmıştır.

İki yüz Elli Anneye; Obezitenin çocuğın küçük yaşta düzensiz, tatlı, aşırı yağlı ve karbonhidratlı beslenme tarzından çocukların yağ dengesini bozarak obezite adayı olabileceğini bildiğiniz söylenebilir diye sorulmuştur. Yapılan anket çalışmasında; İki Yüz Elli Anneden 18 kişi katılıyorum(%7,2), 120 Anne katılmıyorum(%48), 112 Anne ise kararsızım(%44,8) sonucu çıkmıştır. İki yüz Elli Anneye; Çocuğunuz için hazırladığınız yemeklerde hijyene dikkat eder misiniz diye sorulmuştur.

Yapılan anket çalışmasında; İki Yüz Elli Anneden 43 kişi az derece (%17,2), 140 Anne orta derece (%56), 67 Anne ise Çok Fazla (%26,8) cevabı vermiştir. İki yüz Elli Anneye; Bazı gıdaların(katı yağ, peynir, süt, et) tarihleri geçse de o tarihleri göz ardı edip, gıda ürünlerini kullandığınız düşünölmektedir diye sorulmuştur. Yapılan anket çalışmasında; İki Yüz Elli Anneden 0 kişi katılıyorum(%0), 247 Anne katılmıyorum(%98,8), 3 Anne ise kararsızım(%1,2) sonucu çıkmıştır.

TARTIŞMA

Yeni doğum yapmış annelerin bebek beslenmesi ile ilgili hatalarının olduğu. Annelerin beslenme uzmanlarına danışmadığı veya danışan anne sayısının yetersiz olduğu. Annelerinin çoğunlukla beslenme hijyenine dikkat ettikleri lakin çok fazla hijyen üstünde durmadıkları.

Bebekleri için şekerli ek besinleri daha fazla tercih ettikleri. Annelerin obezite hakkında çok fazla bilgiye sahip olmadıkları yâda yetersiz bilgi sahibi oldukları. Bebeklerin beslenme öğünleri hakkında anneler karmaşık ve yanlış bilgiye sahiptirler. Ankete katılan Annelerin büyük kısmı bebeklerine ilk altı ay süt vermelerinin bebek açısından hayati öneme sahip olduklarını bilmeleri.

KISITLILIKLAR

Araştırma İstanbul ili Avrupa Yakası ile kısıtlanmış olup Yeni doğum yapmış yâda bebeği bir yaşını geçmemiş kısıtlı zamana sahip annelerin özel beyanları ve anket çalışması ile sınırlı şekilde katılım sağlanmıştır.

BİLDİRİMLER

Değerlendirme

İç ve dış danışmanlarca değerlendirilmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar bu makale ile ilgili herhangi bir çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek

Yazarlar bu makale ile ilgili herhangi bir malî destek kullanımını bildirmemişlerdir.

ETİK BEYAN

İstanbul Medisosyal Eğitim ve Araştırma Sağlık Bilimleri Dergisinin Yayın Etiği; Bilimsel araştırma ve yayınların dürüstlük, açıklık, nesnellik, başkalarının bulgu ve yaratılarına saygı gibi temel ilkelere uygun biçimde yapılmasını sağlamayı amaçlayan ve bunun gerçekleşmesi için çalışmalar yapan Sağlık Bilimleri alanında bu ilkeleri amaç edinmiş ulusal tabanlı bilimsel bir dergidir. Helsinki Bildirgesi kriterleri göz önünde bulundurulmuştur.

KAYNAKLAR

1. Unicef, "THE STATE OF THE WORLD'S CHILDREN 2019", Children, food and nutrition, Growing well in a changing World. <https://www.unicef.org/media/60806/file/SOWC-2019.pdf>
2. Marinel.Rothman,1 Mieke.Faber,2 Namukolo Covic,3, Tonderayi-M.Matsungu,4 Marike Cockeran,5 Jane D. Kvalsvig,5 and Cornelius M. Smuts.7, "Infant Development at the Age of 6 Months in Relation to Feeding Practices, Iron Status, and Growth in a Peri-Urban Community of South Africa" Nutrients. 2018 Jan; 10(1): 73.Published online 2018 Jan 12. doi: [10.3390/nu10010073](https://doi.org/10.3390/nu10010073). <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29329244/>
3. Rajdeep Kaur¹, Suraj Mathew², Mandeep Kaur^{*3}. "Comparative study to assess nutritional assessment of working and non-working parents having children 0-3 years of age at selected area, Ludhiana, Punjab". Research Article -Clinical Practice (2017) Volume 14, Issue 3.A . <https://www.openaccessjournals.com/articles/a-comparative-study-to-assess-nutritional-assessment-of-working-and-nonworking-parents-having-children-03-years-of-age-at-selected.html>
4. Emilie Reber,1, Filomena Gomes,2, Maria F. Vasiloglou,3 Philipp Schuetz,4, and Zeno Stanga5 "Nutritional Risk Screening and Assessment" J Clin Med. 2019 Jul; 8(7): 1065.Published online 2019 Jul 20. doi: [10.3390/jcm8071065](https://doi.org/10.3390/jcm8071065). <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6679209/>